

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Сенат Универзитета

Број: 05-2721-XLVIII-6.8.1/11
Дана, 30.06.2011. године

На основу члана 77. и 94. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10) и члана 34. став (1) алинеја 5) Статута Универзитета у Бањој Луци, Сенат Универзитета на 48. сједници од 30.06.2011. године, д о н о с и

О Д Л У К У

1. **Др Лазо Ристић** бира се у звање редовног професора за ужу научну област Методологија социјалних истраживања, на неодређено вријеме.
2. Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Образложење

Универзитет у Бањој Луци на приједлог Наставно-научног вијећа Факултета политичких наука расписао је дана 27.04.2011. године Конкурс за избор наставника за ужу научну област Методологија социјалних истраживања.

На расписан Конкурс пријавио се један кандидат и то: др Лазо Ристић.

Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука у Бањој Луци на сједници одржаној 13.04.2011. године образовало је Комисију за писање извјештаја за избор наставника у одређено звање. Комисија је припремила писмени извјештај, предложила да се изврши избор као у диспозитиву ове Одлуке и исти доставила Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука на разматрање и одлучивање.

Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука у Бањој Луци на сједници одржаној 10.06.2011. године констатовало је да др Лазо Ристић испуњава у цјелости услове и утврдило приједлог да се др Лазо Ристић изабере у звање редовног професора за ужу научну област Методологија социјалних истраживања, на неодређено вријеме, и исти доставило Универзитету у Бањој Луци ради даљег поступка.

Сенат Универзитета је на 48. сједници одржаној 30.06.2011. године утврдио да је утврђени приједлог из претходног става у складу са одредбама Закона о високом образовању и Статута Универзитета.

Сагласно члану 77. Закона о високом образовању и члану 131. Статута Универзитета, одлучено је као у диспозитиву ове Одлуке.

ПРАВНА ПОУКА: Против ове Одлуке може се поднијети захтјев за преиспитивање Сенату Универзитета у Бањој Луци у року од 15 дана од дана пријема исте.

Достављено:

1. Факултету политичких наука 2х,
2. Материјал сједнице
3. а/а.

БК,БМ/БК

Број: 657/11

Дана: 10.06.2011. године

На основу члана 76., 77. и 89. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ број: 73/10), а у складу са чланом 131. и 136. Статута Универзитета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука у Бањој Луци на 27. сједници одржаној 10.06.2011. године, донијело је

ОДЛУКУ

о утврђивању приједлога за избор у звање

Др ЛАЗО РИСТИЋ, бира се у звање редовног професора за ужу научну област **Методологија социјалних истраживања**, на неодређено вријеме.

Образложење

На расписани конкурс Универзитета у Бањој Луци објављен 27.04.2011. године за избор у звање наставника за ужу научну област Методологија социјалних истраживања пријавио се један кандидат.

Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука на сједници одржаној 13.04.2011. године образовало је Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја за избор у академска звања на Универзитету. Комисија је припремила писмени извјештај, предложила да се изврши избор као у диспозитиву ове Одлуке и исти доставила на разматрање и одлучивање Наставно-научном вијећу Факултета.

Научно-наставно вијеће Факултета политичких наука у Бањалуци на 27. сједници одржаној 10.06.2011. године утврдило је да кандидат др Лазо Ристић у цјелости испуњава услове за избор и предложило Сенату Универзитета да се др Лазо Ристић изабере у звање редовног професора за ужу научну област Методологија социјалних истраживања, на неодређено вријеме.

Ова Одлука доставља се Сенату Универзитета у Бањој Луци ради избора др Лазе Ристића у звање редовног професора.

Саставни дио ове Одлуке је Извјештај Комисије за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја за избор у академска звања на Универзитету.

Достављено:

1. Сенату Универзитета
2. Струковном вијећу
3. Кандидату
4. а/а

ПРЕДСЈЕДНИК

Наставно-научног вијећа

Проф. др Ненад Кељмановић

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ

ПРИМЉЕНО:	10-06-2011
ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ
05	2447/11

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА
Комисија за писање извјештаја за избор у звање наставника
за ужу научну област Методологија социјалних истраживања

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА	
ПРИМЉЕНО:	25. 05. 2011
	578/11

ПРЕДМЕТ: Извјештај Комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање наставника за ужу научну област *Методологија социјалних истраживања*

Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци, на сједници одржаној 13. 04. 2011. године, образовало је Комисију за писање извјештаја и давања мишљења о испуњавању услова за избор у звање *наставника* за ужу научну област *Методологија социјалних истраживања*, у саставу:

1. Др Брацо Ковачевић, редовни професор, ужа научна област Теоријска социологија, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, предсједник;
2. Др Гордана Вуксановић, редовни професор, ужа научна област Социолошки метод, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, члан;
3. Др Ђуро Шушњић, редовни професор, на предметима Методологија социолошких истраживања и Социологија религије, Филозофски факултет Универзитета у Београду, члан.

Комисија је у законском року почела рад, а на основу Рјешења број: 408-1/11 од 18.04.2011. године. Након увида у конкурсну документацију пријављеног кандидата Комисија доноси следећи

ИЗВЈЕШТАЈ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Конкурс објављен: 27. 04. 2011. године у дневном листу „Глас Српске“
Ужа научна област: *Методологија социјалних истраживања* на Студијском програму социологије
Назив факултета: Факултет политичких наука
Број кандидата који се бирају: 1
Број пријављених кандидата: 1

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Основни биографски подаци

Име, средње име и презиме: Лазо (Никола) Ристић
Датум и мјесто рођења: 09. фебруара 1952. године у Бањи Врућици, општина Теслић
Установе у којима је био запослен:
- од 1975. до 1992. године у Средњошколском центру у Теслићу;
- од 1996. до 1999. године у Средњошколском центру у Теслићу;
- од 1999. године на Универзитету Бања Лука.
Звања/радна мјеста:
- професор средње школе
- наставник универзитета
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима:
1. Социолошко друштво Републике Српске
2. Социолошко друштво Републике Србије
3. Удружење социолога – Бања Лука
4. Филозофско друштво Републике Српске

2. Биографија, дипломе и звања

Основне студије:

Назив институције: Факултет политичких наука – студиј социологије
Мјесто и година завршетка: Сарајево, 1975.

Постдипломске студије:

Назив институције: - Факултет политичких наука – смјер политичке социологије
Мјесто и година завршетка: Београд, 1996.

Назив магистарског рада: Утицај неформалних група као центара друштвене моћи на одлучивање у радним организацијама

Ужа научна област: Политичка социологија

Докторат:

1.

Назив институције: Филозофски факултет

Мјесто и година завршетка: Београд 1999.

Назив дисертације: Традиција и друштвена реконструкција. Специфичности социјално-политичке филозофије Џона Дјуија

Ужа научна област: Политичка филозофија

2.

Назив институције: Филозофски факултет

Мјесто и година завршетка: Источно Сарајево 2003.

Назив дисертације: Методолошки техницизам. Контрверзе Поперове социологије

Ужа научна област: Методологија социјалних истраживања

Претходни избори у наставна и научна звања:

Доцент за предмет Методологија социолошких истраживања – од 2000. до 2005.

Ванредни професор за предмет Методологија социолошких истраживања (од 2009. преведено на ужу научну област Методологија социјалних истраживања) – од 2005. до 2011.

3. Научна дјелатност кандидата

1. Радови прије последњег избора:

РБ	Категорија	НАСЛОВ РАДА	Број бодова
1	Члан 33. тачка 2.	Ристић, Л. (2000). Традиција и друштвена реконструкција. Бања Лука: Филозофски факултет. (монографија)	15
2	Члан 33. тачка 2.	Ристић, Л. (2004). Методолошки техницизам Карла Попера. Бања Лука: Филозофски факултет. (монографија)	15
3	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (1977). Обрасци понашања у породичној заједници. У књизи: <i>На изворима народне љепоте и традиције</i> (стр. 38-51). Теслић: СПКД "Просвјета".	8
4	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (1998). Актуелност филозофије васпитања Џона Дјуија. <i>Наша школа бр. 3-4</i> , стр. 133-143.	8
5	Члан 33. тачка .	Ристић, Л. (1999). Методолошки проблеми истраживања неформалних група у предузећима. <i>Дух српске Усоре бр. 9</i> , стр. 113-122.	8
6	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2000). Људска природа и реконструкција друштва. <i>Значења бр. 37</i> , стр. 51-66..	8
7	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2000). Друштвено-историјски и духовни контекст социјално-политичке филозофије Џона Дјуија. <i>Радови бр. 2</i> , стр. 125 -142.	8
8	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2000). Теорија и емпиријско истраживање друштвене покретљивости. <i>Духовност српска бр. 11-12</i> , стр. 32-43.	8

9	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2000). Методологија друштвене праксе. <i>Значења бр. 38-39</i> , стр. 47-61.	8
10	Члан 33. тачка 15.	Ристић, Л. (2001). Српска традиција и савремено образовање. У зборнику: <i>Наука и образовање – битни чиниоци српске духовности</i> (стр. 279-290). Бања Лука: Филозофски факултет.	6
11	Члан 33. тачка 15.	Ристић, Л. (2002). Методолошки техницизам у савременој социологији. У зборнику: <i>Филозофско филолошке науке на почетку 21. вијека: проблеми и правци развоја</i> (књига 2, стр. 471-484). Бања Лука: Филозофски факултет.	6
12	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2001). Гносеолошки темељи Дјуијевог прагматизма. <i>Значења бр. 40</i> , стр. 175-183.	8
13	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2002). Неформални центри друштвене моћи и разарање југословенског друштва. <i>Духовност српска бр. 13-14</i> , стр. 89-99.	8
14	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2002). Истраживање образаца понашања у породичној заједници. <i>Духовност српска бр. 15</i> , стр. 24-30.	8
15	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2002). Идеје и друштвене промјене. У: <i>Зборник друштвенохуманистичких наука</i> (стр. 115-128). Бања Лука: Матица српска Републике Српске.	8
16	Члан 33. тачка 15.	Ристић, Л. (2003). Национални идентитет и међународни поредак. У зборнику: <i>Наука и наша друштвена стварност</i> (књига 3, том II стр. 93-103). Бања Лука: Филозофски факултет.	6
17	Члан 33. тачка 9.	Ристић Л. (2002). Држава и јавност. <i>Духовност српска бр. 16</i> , стр. 41-52.	8
18	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2003). Невладине организације. Идеал и стварност. У књизи: <i>Одговорност и спремност за дјеловање појединаца у Републици Српској</i> . Бања Лука: Nansen Dijalog Centar.	8
19	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2003). Отворено друштво. <i>Духовност српска бр. 17</i> , стр. 51-58.	8
20	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2003). Метафизика и логичка истина. <i>Филозофски годишњак бр. 1</i> , стр. 103-119.	8
21	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2004). Затворено друштво. <i>Значења бр. 38-39</i> , стр. 47-57.	8
22	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2004). Концепција науке и методолошки техницизам. <i>Духовност српска бр. 19</i> , стр. 65-76.	8
23	Члан 33. тачка 12.	Ристић, Л. (2004). Деструкција вриједности и квалитет живота. <i>Социолошки годишњак бр. 1</i> , стр. 272-282.	5
24	Члан 33. тачка 12.	Ристић, Л. (2004). Филозофија у нашем времену. <i>Филозофски годишњак бр. 2</i> , стр. 135-152.	5
25	Члан 33. тачка 12.	Ристић, Л. (2004). Интердисциплинарни приступ научном сазнању и научни редуccionизам. У зборнику: <i>Јединство наука данас (интердисциплинарни приступ сазнању)</i> (књига 4, том II стр. 91-100). Бања Лука: Филозофски факултет.	5
26	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2004). Методолошки есенцијализам и методолошки номинализам. <i>Значења бр. 40</i> , стр. 141-152.	8
27	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2005). Општи социолошки контекст и новија струјања у социолошкој методологији. <i>Духовност српска бр. 21</i> , бр. 51-61.	8
28	Члан 33. тачка 9.	Ристић, Л. (2005). Институционална контрола политичке моћи. <i>Значења бр. 51</i> , стр. 147-160.	8
29	Члан 33. тачка 12.	Ристић, Л. (2005). Облици колективног рада у руралном насељу. <i>Духовност српска бр. 20</i> , стр. 73-80.	5
30	Укупан број бодова		228

2. Радови послје избора:

РБ	Категорија	НАСЛОВ РАДА	Број Бодова
1	Члан 33. тачка 3.	<p>Ристић, Л. и сарадници (2007). Перспективе младих у Републици Српској. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Правни факултет. (стр. 97-188).</p> <p>Књига <i>Перспективе младих у Републици Српској</i> садржи теоријска и емпиријска истраживања више аутора. Први дио књиге написали су: Пејо Ђурашиновић (стр. 19-26), Остоја Ђукић (стр. 27-34), Мирко Бањац (стр. 35-44), Живана Гаврић (стр. 45-66), Предраг Драгосављевић (стр. 67-80), Миленко Радевић (81-86) и Драго Тешановић (87-96). Аутор другог дијела књиге је Лазо Ристић (стр. 97-188). Овај дио обухвата теоријско утемељење и резултате емпиријских истраживања. Аутор полази од тврдње да се млади могу посматрати као посебна друштвена група и да је једна од карактеристика младих њихов непољнији друштвени статус у односу на старије. Друга битна тврдња је да се наше друштво налази у дубокој кризи, која је последица распадања социјалистичког друштвеног система.</p> <p>Први комплекс истраживаних проблема младих је њихова визија будућности. Аутор полази од хипотезе да међу младима постоји оптимистичка визија будућности, а која је повезана са социодемографским обиљежјима младих. Истраживање је показало да постоји већи оптимизам у погледу личне будућности, него у погледу будућности друштва. Истраживањем хијерархије вриједности утврђено је да се на врху љествице налази породица, пријатељство, рад, знање, љубав и снагаљљивост. То су вриједности које прихвата више од двије трећине испитаника са највећим степеном интензитета. Занимљиво је да је политичко ангажовање најмање заступљена вриједност. Породица је увијек на првом мјесту без обзира на социодемографска обиљежја, а политички ангажман на задњем. Код других вриједности постоје разлике мјеста на ранг љествици с обзиром на социодемографска обиљежја.</p> <p>Истраживана је и перцепција главних разлога високе незапослености код нас, перцепција о неформалном тржишту рада, спремности за просторну покретљивост, како млади схватају образовање као вриједност у друштву, каква је свијест младих о постојећим неједнакостима, перцепција најважнији циљева друштва, проблем политичке партиципације младих, однос према породици, повезаност религиозног, националног и политичко феномена, и на крају, интересовања и слободно вријеме.</p> <p>У цјелини гледано положај младих је тежак. Млади на такво стање одговарају повлачењем у приватност, дистанцирањем од друштвених и политичких послова, при чему се уздају првенствено у властите снаге. Не рачунају озбиљно на друштвену помоћ, без обзира што су незадовољни због њеног изостанка. При томе је видљиво да међу младима превладава прагматичан однос према друштвеној реалности и могућностима реализације властитих потенцијала. Ово истраживање потврдило је да млади нису хомогена друштвена група. Наравно, то није карактеристика само младих већ свих релативно већих друштвених група. Млади се унутар себе знатно разликују по образовању, социопрофесионалном статусу, степену зрелости, социјалном поријеклу, социјалном статусу породице итд. Ова обиљежја јасно дискриминирају младе, а то резултира њиховом диференцијацијом у прихватању различитих вриједности као и усвајању различитих образаца понашања. Можемо претпоставити да ће се фрагментација младих и друштвено запостављање њихових интереса и проблема наставити у мјери у којој ће се наставити криза друштва. Таква ситуација тенденцијски не води артикулацију заједничких генерацијских интереса, а још мање</p>	10

		конституисању једне генерације која би се на културној, социјалној или политичкој сцени могла појавити као релативни друштвени актер.	
2	Члан 33. тачка 2.	<p>Ристић, Ј. (2008). Огледи из филозофије и социологије. Бања Лука: Центар за друштвена кретања. (стр. 265)</p> <p>Ова књига садржи текстове који су, највећим дијелом, као посебне расправе настали у посљедњих десетак година. Пошто су настајали у различито вријеме и са различитим подстицајима то су морали бити преобликовани, како би се прилагодили основној конститутивној замисли ове књиге. Највећи дио текстова објављен је у часописима, зборницима и публикацијама са научних скупова. У овој књизи радови нису поређани хронолошки, него по извјесном реду који уважава груписање тема према припадности одређеним областима, а дијелом и с обзиром на општост. Радови из филозофије претежно припадају области методологије. У овом дијелу, прво се разматра позиција филозофије у нашем времену са наглашавањем комплементарности филозофије и науке, те неопходности дијалога филозофије са свим сферама сазнања. Аутор указује да савремена филозофија показује већу разноликост у поређењу с филозофијом ранијих раздобља. Чини се да унутар ње постоје супротне и неповезане тенденције као један хаотични скуп у коме је тешко пронаћи неки облик јединства или усклађености. Као да она не успијева наћи главни пут којим би напредовала.</p> <p>Претходно изречени ставови не значе да су филозофи пред изазовом времена почели да се баве само проблемом филозофије, а не и проблемом свог времена. Филозофија се мора, између осталог, бавити и сама собом да би могла одговорити изазову времена. Дакле, за филозофију је увијек проблем сама филозофија. У сваком филозофском дискурсу подразумијева се неко одређење филозофије и с тим се одређењем оперише. Проблеми који се могу јавити код филозофа добрим дијелом настају због остављања по страни нових открића науке као пуко емпиријских. Не може се извести предалеко раздвајање филозофа од научника. Мора се успоставити веза између научног проширивања нашег сазнања и његове рефлексивне анализе.</p> <p>Аутор сматра да постоји проблем става који савремена филозофија треба да заузме према данашњем свијету. Дакле, окреће се ка тематизацији смисла савремености. При томе полази од става да филозофија одбија да било шта из свакодневног искуства, па и научног, преузима нерелевантно. Ништа на свијету не посједује метафизички имунитет од преиспитивања смисла постојања. Ово питање аутор развија кроз разматрање односа метафизике и логичке истине. Своју тезу доказује на примјеру прагматизма који је, на први поглед, потпуно одбацио метафизику. Прагматизам није могао да мимоиђе метафизику, да створи теорију истине без метафизичких претпоставки. Он је створио одређену метафизику која поствареног човјека диже на ранг истините стварности. Анализа се наставља разматрањем домета логике у контексту научног открића. Слиједи критика методолошког есенцијализма, номинализма и техницизма. Филозофска разматрања завршавају се анализом научног редукционизма и проблемима мишљења у образовању.</p> <p>Теме из социологије су новијег датума и, за разлику од претходних, нису из области методологије. Аутор се бави савременим и актуелним друштвеним питањима. Прва тема односи се на проблеме националног идентитета који настају у оквиру међународног поретка. Са овом темом повезане су теме о односу друштвене моћи и глобализације насиља, о односу глобализације и друштвене структуре, као и тема о међуслојним односима у етнички нехомогеним друштвима. Посебни цијелину представља проблем деструкције вриједности и квалитета живота, те проблематика колективног рада у руралном насељу.</p>	15

3	Члан 33. тачка 2.	<p>Ристић, Л. (2010) Неформални центри друштвене моћи. Концептуално-методолошки проблеми истраживања деструкције југословенске радне организације, Бања Лука: Центар за друштвена кретања. (стр. 2199)</p> <p>У кратким уводним напоменама аутор наглашава да актуелне промјене у јужнословенским друштвима никако не значе да претходни друштвени систем није више значајан предмет изучавања. Он ће бити у центру пажње све док се не постигне висок степен научне сагласности о његовом карактеру, настанку, развоју и разарању. Само на први поглед чини се да таква истраживања немају теоријски, а поготово емпиријски значај. Међутим, друштвена наука не може ништа говорити о будућности док не схвати садашњост, а садашњост не може схватити док не схвати прошлост. Оно што је до сада дала наука највећим дијелом су парцијални приступи са наглашеним правно-политичким аспектом и са јаком идеолошком обојеношћу. То је разумљиво пошто се идеализованим схватањем социјализма покушао изградити пројект друштвеног уређења који ће превазићи недостатке грађанског друштва.</p> <p>Књига је подијељена три дијела. У првом дијелу Ристић излаже теоријско-методолошки приступ. У поглављу о методолошким проблемима указује на почетке теоријског проучавања неформалних група и показује да је њихово откриће у радним организацијама имало велики значај за развој више научних дисциплина, а прије свега социологије рада, а касније и социологије политике.</p> <p>Код нас је, тврди аутор, изучавање неформалних група као центара друштвене моћи претпостављало потребу пробијања идеолошког омотача који често прикрива праву природу појава. Свјестан чињенице да је проучавање неформалних група врло широко поље проучавања, аутор пажњу фокусира на процес одлучивања у бившој југословенској радној организацији и то са гледишта њене деструкције. У анализи одлучивања полази се од поставке да је ријеч о врло сложеном процесу на који дјелује мноштво објективних и субјективних фактор. Неформалне групе као центри друштвене моћи посматрају се као један од тих сложених фактора, који има како објективне, тако и субјективне димензије. У објективне димензије Ристић укључује: облике комуницирања и информисања, структуру руководећих положаја, као и нормативно-идеолошку структуру радне организације. Субјективну димензију сачињавају: људи као актери одлучивања, њихова свијест, њихове вриједности и њихова политичка култура и образовање. Први дио завршава се појмовним одређењима кључних категорија као што су: формална и неформална организација, појам неформалне групе, групни интереси, друштвена моћ и власт, неформалне групе као центри друштвене моћи.</p> <p>У другом дијелу анализира се утицај неформалних група на процес одлучивања у радној организацији. Овај дио се састоји из пет поглавља: Детерминанте одлучивања у радној организацији; Нормативни модел и стварни процес одлучивања у радној организацији; Извори друштвене моћи неформалних група; Облици и средства дјеловања дјеловања неформалних група; Неформалне групе и конфликти у радној организацији. У оквиру разматрања детерминанти одлучивања с правом се указује на кључну улогу интереса. Након разматрања различитих фаза процеса одлучивања, затим организационог механизма, као и интересних актера одлучивања, указује се на ниво образовања као значајну детерминанту одлучивања у радној организацији. Ово поглавље се завршава указивањем на комплекс комуникација и информација, као и на кључни значај друштвене моћи и утицаја као детерминанте одлучивања. У поглављу у коме се компарира нормативни и стварни модел одлучивања од посебне важности је указивање на дуалистички</p>	15
---	----------------------	--	----

		<p>карактер власти у радној организацији. Један од разлога пораста одлучивања у неформалним групама аутор види и у хиперинституционализацији друштва. У поглављу о изворима друштвене моћи неформалних група указује се на следеће изворе: руководећи положај, монопол на информације, раскорак између стварне и нормативно-идеолошке структуре радне организације, комуникације са широм социјалном околином, персоналне карактеристике руководилаца, противрјечност културних образаца прединдустријског друштва. У досљедном поглављу расправља се о различитим облицима и средствима дјеловања неформалних група. Ту се анализирају штрајкови, затим конфликти између неформалних група и стручњака, ка и сукоби између или унутар неформалних група.</p> <p>Трећи дио бави се претпоставкама једног могућег теоријског модела које је потребно испунити да би се дошло до радне организације без неформалних група као центара друштвене моћи. У првом поглављу разматрају се опште претпоставке нестајања неформалних група као центара друштвене моћи. Разматра се научно-техничка револуција као услов превазилажења материјалне и духовне потчињености. Констатује се да је у прошлом друштвеном систему имало више основа усмјерење према сегментарној асоцијацији произвођача те да је било потребно превазићи формални карактер друштвене својине. На крају је поглавље које у могућем теоријском моделу претпоставља промјену карактера функције руковођења. Пажња се фокусира на противрјечности функције руковођења и карактеристике руковођења у условима аутоматизације.</p>	
4	Члан 33. тачка 2.	<p>Ристић, Ј. (2011). Попер и Маркс. Концепције метода проучавања друштва. Бања Лука: Европски дефендологија центар за научна, политичка, економска, социјална, безбједносна, социолошка и криминолошка истраживања.</p> <p>Књига представља један покушај критичке анализе Поперове и Марксове методолошке концепције, њихових једностраности и битних ограничења. Критика Марксове и Поперове концепције о друштву и методу истраживања полази са једног становишта људских вриједности, становишта тоталитета. Ово становиште објашњава друштвену стварност полазећи од људске праксе, мијењања и очовјечавања друштва као цјелине. Дакле, аутор се залаже за критику друштвене стварности са становишта најопштијих циљева њеног развоја, оних циљева који извиру из људске историје и који захтијевају активно ангажовање да би могли да доведу до превазилажења постојећег друштвеног стања. То, разумије се, никако не значи пуко одбацивање Поперових и Марксових сазнања. Аутор сматра да се једно богатије методолошко сазнање изводи критичким прерађивањем, другачијом усмјереношћу методолошких тековина. Дакле, то је пут критичке реинтерпретације. Идући овим путем аутор поставља циљ да дође до нових сазнања из области методологије социологије. Добрим дијелом ови проблеми су филозофски, превазилазе границе социологије. Они ипак као такви морају бити стално присутни у сваком темељнијем расправљању о методологији социологије. Уосталом методологија је једно подручје у којем се свака фундаментална наука сусреће са филозофијом.</p> <p>Садржинска структура рада обухвата четири дијела. У првом дијелу, кроз уводна разматрања, изграђен је теоријско-методолошки оквир који представља полазну основу елаборације теме. Дата је формулација проблема, одређен предмет истраживања, основна претпоставка, становиште, начин истраживања, и чиниоци који могу утицати на схватање о методу науке. Потом су разматрани основни подаци о животу и раду Маркса и Попера. Дакле, у првом дијелу ријеч је о отварању проблемског круга Поперове и Марксове теоријско-методолошке мисли и њеног ситуирања у времену. Када је ријеч о</p>	15

чиниоцима који могу утицати на схватања о методу науке, Ристић пажњу фокусира на концепцију друштва и науке. Ове концепције су различите код Попера и Маркса па су предмет детаљног разматрања у другом и трећем дијелу књиге.

Други дио носи наслов "Концепције друштва". Разматрају се основне карактеристике Поперове и Марксове мисли о општој концепцији друштва. У првом и другом поглављу разрађена су теоријска полазишта. Марксово схватање друштва има неколико карактеристика. Прва карактеристика је тврдња да непомирљиви класни сукоби и супротности леже у основи великог дијела историје, односно у оном дијелу историје у коме постоји класна диференцијација. Основно подручје његовог истраживања је прелаз из феудализма у капитализам и фазе кроз које пролази капитализам, а основни циљ је да се открију могућности слома капитализма и његове замјене новим друштвеним поретком који ће бити суштински другачији. Код Попера је кључна идеја о затвореном друштву као неповратној прошлости и *настајању* отвореног друштва, а стварно друштво је друштво неизвјесности. То је друштво које се рађа, које прелази из затвореног у отворено друштво. Попер покушава да покаже да је шок тог преласка један од фактора који је омогућио појаву нових реакционарних покрета који су покушали, и још покушавају, да одбаце цивилизацију и врате се трибализму. При томе Попер наговјештава да оно што данас називамо тоталитаризмом припада традицији која је стара колико и наша цивилизација. Зато покушава да допринесе нашем разумијевању тоталитаризма и значају вјечите борбе против њега. У даљем излагању разматрају се теме чији је циљ да се расвијетле разлике и сличности Поперовог и Марксовог схватања друштвених феномена. У фокусу пажње су проблеми слободе и нужности, класне борбе, карактеристика државе, улоге и контроле политичке моћи.

Трећи дио носи наслов "Концепције науке". Разматрају се основне детерминанте Поперове и Марксове мисли о концепцији науке. Попер и Маркс спадају у оне мислиоце који у људском друштву виде кључни значај науке. Међутим, у даљем развоју концепције науке постоје битне разлике између Попера и Маркса. Попер општу концепцију науке ствара полазећи од увјерења да се не може постићи апсолутно знање. Наука није систем сигурних исказа, нити је систем који напредује ка стању завршености. Наука никада не може да претендује на то да је достигла истину, па чак ни вјероватноћу. Човјека од науке не чини посједовање знања необориве истине, већ његово упорно трагање за истином. Оно што ми називамо "научним знањем" по правилу није знање које укључује коначност, већ прије информација у погледу различитих хипотеза. За разлику од Попера, Маркс фокусира пажњу на однос између научне мисли и друштвене праксе. Код Маркса је битно наглашена и сазнајна функција науке. Ако би наука запоставила своју сазнајну функцију престала би да буде наука у правом смислу ријечи. По Марксовом схватању фундаментални циљ науке је истина. Сазнање истине не може се ничему подредити, а у трагању за истином наука треба да буде досљедна и безобзирна. Ове разлике расвјетљавају се кроз разматрања тема о Поперовом и Марксовом схватању науке, аутономије социологије и Поперовог схватања социологије као техничке друштвене науке.

Четврти дио, насловљен као "Методолошке концепције", чини кључни дио ове књиге. У почетном дијелу разматрају се општа питања друштвеног детерминизма, да би се, онда, пажња фокусирала на кључно питање разлике Попера и Маркса. Попер критикује историцизам као општи приступ у друштвеним наукама зато што усваја предвиђање као свој основни циљ, и што претпоставља, да је тај циљ остварив откривањем закона који се налазе у основи историјског развоја. Далекосежна историјска предвиђања су изван поља научног метода и зато

		<p>су само историјска пророчанства. Потом слиједе питања о Марксовом и Поперовом методолошком полазишту. Конкретизација методолошких полазишта разматра се анализом различитог односа према питању проучавању друштва као цјелине. Ове разлике условиће и разлике у схватањима метода проучавања друштвених промјена, као и визије будућег друштва. Основни смисао Марксове теорије везан је за превазилажење постојећег друштвеног стања и остварење идеала комунистичког друштва. За разлику од Маркса Попер не припада оним мислицима који сматрају да је потребно изнијети концепцију идеалног друштва. Идеал заједнице какву желимо увијек се ствара спекулативно, а то није научни приступ. Ништа не може бити предмет научног разматрања када говоримо о будућем друштву. Расправе о будућем друштву не спадају у науку него у пророчанство. Зато се Поперова разматрања о будућем друштву свде на критику пророчанства о будућем друштву.</p>	
5	Члан 33. тачка 9.	<p>Ристић, Л. (2005). Једностраности у развоју методологије социологије. <i>Значења бр. 52</i>, стр. 137-154.</p> <p>У овом раду аутор истражује емпиризам у социологији као једностраност у њеном развоју. Полази од чињенице да у историји развоја социологије и њене методологије постоје бројне међусобно супротстављене теоријске струје о њиховом посједовању потпуне истине. Али, по мишљењу аутора, то никако не значе да се истраживање друштва не може вршити са гледишта различитих мисаоних струја. Напротив, друштвену стварност није могуће изразити једном интегралном теоријом. Зато су нужне различите струје које садрже парцијална сазнања. Уопште није проблем у постојању различитих струја већ у њиховом међусобном односу. Дакле, проблем је на другој страни - што се ове теорије понашају као посједник цјеловите истине и што друге оријентације чине сувишним. Тада настају једностраности у развоју социолошке мисли.</p> <p>Основни темељ настанка различитих методолошко-теоријских оријентација је различита социјална усмјереност појединих струја. Друштвена теорија није усмјерена искључиво ка спознаји друштва него и ка одржавању владајућег система или ка радикалним промјенама. Ако постоје различити теоријски приступи сасвим је разумљиво да ће то довести до различитих методолошких концепција. Наравно, не доприносе различитим методологијама само општетеоријски приступи. Овој различитости нарочито могу доприносити различити односи према искуству. Многи теоријски приступи не могу послужити за конкретно истраживање. Они су, једноставно, некореспондентни са емпиријом. Зато није нимало чудно што је Р. Мертон оцјењивао да је стварање теоријских система одиграло негативну улогу по искуствено истраживање. Дакле, Мертон показује да би друштвена теорија морала бити основа емпиријског истраживања и да је заснована на искуству. Ово је значајно јер је постојеће стање са различитим теоријским системима имало за посљедицу теоријску дезоријентацију истраживања. Изгубила се теоријска перспектива и дошло је до погрешне емпиријске усмјерености социологије.</p>	8
6	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Л. (2005). Традиција и друштвене промјене. У зборнику: <i>Традиција и савременост</i> (књига 5, том II стр. 711-724). Бања Лука: Филозофски факултет.</p> <p>У овом раду аутор разматра однос традиције и друштвених промјена. Полазна тачка је став да се вриједности из прошлости не могу прихватити искључиво у оном облику у коме су наслијеђене. Мистификацијом прошлости губи се креативност, а на дјелу је пука реинтерпретација традиције. Аутор, такође, одбацује и супротну оријентацију, која тежи стварању потпуно нових вриједности. Појам <i>традиција</i> обухва-</p>	6

		<p>та, по мишљењу аутора, погледе о људима, друштву и стварности, схватања о нормама и правилима мишљења и дјелања, које свака генерација преузима од претходне. Ово преношење засновано је на вјеровању да је садржај традиционалног за ситуацију одговарајући, "подешен" ситуацији. Појам <i>традиционализам</i> употребљава се у ужем, негативном значењу традиције. У том смислу традиционализам значи екстремну приврженост традицији, претјерано прихваћено поштовање традиције, страх од новог и модерног, антимодернизам. Пошто значи опирање промјенама постојећих односа, традиционализам служи одржавању друштвеног status quo-a. Према томе, термином традиционализам не обухватамо у цијелости значење појма традиција, него означавамо један од односа према традицији. Наведени "дуализам" у схватању традиције може се жестоко критиковати. Прихватање првог схватања, прихватање традиције искључиво у смислу у којем је наслијеђена из прошлости, значило би остати у прошлости. Обрнута оријентација значила би рушење темеља за будућност. На крају се изводи закључак да друштвене промјене нису могуће без усклађивања новог са старим, будућности с прошлошћу, иновације с традицијом.</p>	
7	Члан 33. тачка 9.	<p>Ристић, Л. (2005). Хипотетичко-дедуктивни метод Карла Попера. У: <i>Зборник друштвено-хуманистичких наука</i> (стр. 325-340). Бања Лука: Књижевна задруга.</p> <p>У овом раду аутор разматра Поперово схватање хипотетичко-дедуктивног метода. Полази од тврдње да је једна од Поперових слабости екстремно истицање ограничености индуктивизма. Попер прихвата хипотетичко-дедуктивни метод. Овај метод се заснива на покушају и грешци. Његова примјена подразумијева двије основне етапе истраживања. Прва је етапа креативне интуиције, предлагања пробних рјешења постојећег научног проблема, етапа претпостављања. Друга етапа је критичко, дедуктивно разматрање интуитивних претпоставки у намјери да се оне оповргну и одбаце. У овом методу потврђивање не игра улогу ни као критериј научне смисаоности нити као критериј оцјењивања хипотеза. Један неаналитички исказ припада науци само ако је оповргљив, то јест ако постоји метод којим се може испитивати, укључујући тако могућност оповргавања. Ако нема успјеха оповргавања онда се научном исказу може придати висок степен поткријељености. Тврдња аутора је да Попер пренаглашава улогу и значај оповргавања у науци.</p>	8
8	Члан 33. тачка 9.	<p>Ристић, Л. (2005). Логика у контексту научног открића. <i>Филозофски годишњак бр. 3</i>, стр. 247-262.</p> <p>У овом раду аутор разматра сазнајне процесе научног открића. Полазни став је да за сада није могуће засновати логику открића у новим логичким формама, те је потребно остати на проучавању традиционалних облика логичког мишљења са становишта научног открића. У првом дијелу рада разматрају се супротстављена гледишта о логици у контексту научног открића. У другом дијелу рада долази се до става да су код научног открића значајни чулно искуство, разум и интуиција, као извори сазнања. Не могу подаци које добијамо путем чула представљати најважнији или једини извор сазнања. Емпиризам не уважава чињеницу да подаци добијени путем чула представљају елементарну сирову грађу сазнања. Исто тако, интуционализам не уочава да сазнање путем интуиције није највиши и најзначајнији извор сазнања. То јесте значајан извор сазнања али ту значајност не може добити изоловано од искуственог и разумског извора. С друге стране, тврди аутор, интуиција и логичка прерада информација могу се чинити као нешто потпуно различито. То нам се чини прије свега зато се логичка прерада обично интерпретира као алгоритамска по свом карактеру. Међутим, има покушаја да се повежу интуиција и алгоритам. Поред</p>	8

		наведених једностраности постоје карактеристичне једностраности и код рационализма. На крају, изводи се закључак да није могуће дати рецепте за вршење научних открића, али то не значи да логика нема своје мјесто у овим сазнајним процесима.	
9	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Ј. (2005). Мишљење у образовању. У зборнику: <i>Наука и образовање</i> (књига 6, том I стр. 499-510). Бања Лука: Филозофски факултет.</p> <p>У овом раду аутор разматра идеале образовања у техничкој цивилизацији. Различити идеали образовања везују се за различите циљеве наставе, као што су стицање вјештине, усвајање знања и вјежбање мишљења. Вјештина која је стечена независно од мишљења није повезана са схватањем сврхе за коју треба да се употреби, а усвојена знања одвојена од промишљања су некорисна. Идеал образовања у техничкој цивилизацији темељи се на мишљењу у образовању. Основна опасност за друштво у транзицији јесте да се утемељује на идеалу образовања који није компатибилан техничкој цивилизацији. Систем образовања мора полазити од претпоставке да су технологија и знање универзална добра и ако се они развијају могуће је успјешно супротстављање економском, политичком, војном и културном поробљавању. Дакле, први захтјев образовања је да се друштвени и национални циљеви образовања ускладе са друштвено-историјским кретањима. Друштво које тежи промјенама, које ће га поправљати, има другачија мјерила и методе образовања него оно које тежи одржи своје обичаје. Такво друштво мора да има једну врсту васпитања која буди интересовање за друштвене односе и контролу, формира оне навике које обезбјеђују друштвене промјене, а да се при томе не излаже анархији.</p>	6
10	Члан 33. тачка 9.	<p>Ристић, Ј. (2006). Перспективе младих у науци друштва у транзицији. У књизи: <i>Перспективе младих у науци друштва у транзицији</i> (стр. 77-128). Пале: Социолошко друштво Републике Српске.</p> <p>У овом раду приказани су резултати истраживања о перспективама младих у науци. Истраживана је студентска популација у Републици Српској. Резултати истраживања показују да код студентске популације постоји висок степен друштвене покретљивости каналом образовања, а да се највећи дио проблема у образовању јавља у егзистенцијалној сфери. Зато је најважнији разлог избора занимања висина зараде. Без обзира на егзистенцијалне тешкоће постоји респектабилан потенцијал младих са одређеном напућеношћу за научни рад. Млади су се у свом одређеном издигли изнад постојећег друштвеног контекста. Испитаници који се одређују за научни рад у великој већини имају мотив у склоности за научни рад.</p> <p>Истраживани су ставови испитаника о старосној групи из које се претежно образује научни кадар. Ставови испитаника су негативни када је ријеч о овој старосној групи. Наиме, било би оптимално да научни кадар почиње своју каријеру када припада младој генерацији, односно у старости до тридесет година. Међутим, испитаници су мишљења да у нашој стварности само једна трећина научника улази у науку у вријеме када припада младој генерацији. Подаци утврђени анализом докумената потврђују да су ставови испитаника основани. Финално образовање научног кадра, у великом броју случајева завршава се у старосној групи када је завршено доба у коме се постижу најзначајнији научни резултати. Дакле, наше друштво налази се пред озбиљним задатком да образује оптималан број научних радника са завршеним докторским студијем и са годинама старости које омогућују научни рад у старосном добу у коме се постижу најзначајнији научни резултати. Другим ријечима, то значи да друштвене институције требају прихватити оријентацију да млади имају перспективу у науци, за разлику од досадашње оријентације у којој је перспектива резервисана за ста-</p>	8

		рије генерације. Само ако се у младалачком добу завршава финално образовање научног кадра, могуће је очекивати оптималне резултате научног рада.	
11	Члан 33. тачка 12.	<p>Ристић, Л. (2006). Друштвена моћ и глобализација насиља. <i>Социолошки годишњак бр. 2</i>, стр. 187-202.</p> <p>У овом раду аутор разматра однос друштвене моћи и глобализације насиља. У првом дијелу рада одређују се основни појмови (моћ, утицај, власт, насиље). Потом се расправља о центрима друштвене моћи. Они су многобројни, а Ристић сматра да је од посебног значаја одређење кључних средишта моћи. Њихов значај произилази, прије свега, из чињенице да у извјесној мјери постају извори моћи других средишта. Прихвата се Хелдова концепција о седам средишта моћи, али се као најбитније средиште одређује организација насиља и односи принуде, који се прожимају са другим подручјима и непосредно одређују животне шансе у друштвеним заједницама. Ријеч је о концентрисаној физичкој сили која може да функционише на два начина: у прилог заједнице, односно да је одржава и брани; против заједнице, односно да нарушава њену безбиједност и механизме регулације. Основни дио рада је расправа о планетарним центрима друштвене моћи и њиховој употреби силе као средства остваривања циљева. Недопуштена употреба силе у нашем времену попримила је такве размјере да га можемо назвати вријеме насиља. Насиље је захватило све друштвене сфере, а његови најчвршћи темељи граде се на планетарном нивоу. Велике силе теже да владају цијелим свијетом или бар његовим што већим дијеловима. Овај феномен није никаква новина у историји. Нису нови ни мотиви владања цијелим свијетом. Свакако су незаобилазни економски мотиви. Најбруталнији израз глобализације насиља су агресије НАТО-а.</p>	5
12	Члан 33. тачка 12.	<p>Ристић, Л. (2007). Транзициона правда у мултиетничком друштву. У књизи: <i>Савремени политички поредак и идеја правде</i> (стр. 49-59). Бања Лука: Филозофско друштво Републике Српске.</p> <p>Аутор разматра питања транзиционе правде у мултиетничком друштву. Ово друштво се суочава са проблемом односа према кршењима људских права у рату али и у друштву из којег је изникло. Уобичајено је, када је ријеч о друштву у транзицији, да се у расправама о кршењу људских права користи термини транзициона правда. Термин се најчешће односи на кршења људских права која су учинили или допустили претходни ауторитарни режими. Употреба термина у овом значењу суочава се са теоријским и практичним тешкоћама, а основни разлог је што постоје велике разлике између друштава која су у транзицији. Аутора интересује какав је однос према кршењу људских права у мултиетничком транзиционом друштву. Посебно се разматрају циљеви којима друштва у транзицији треба да теже, као и различита средства за остварење правде. Прихвата се схватање Дејвида Крокера о циљевима остваривања транзиционе правде. Аутор указује да би ова питања требало сагледати у контексту процеса глобализације. Ако кренемо тим путем можемо доћи до закључка да је потребна једна нова социјална филозофија, примијењена на савремену епоху. Она треба бити руковођена, прије свега, питањем куда данашњи свијет иде. При томе треба имати у виду неке тенденције које упозоравају на веома значајне промјене у самим темељима постмодерних друштава. Ријеч је о опадању привлачности етике рада и производње и то у најразвијенијим земљама. Као да се дешава залазак доба метафизике рада о којој говори Хајдегер, али и њеном замјеном метафизиком моћи. То је онај контекст у коме треба сагледавати проблеме правде. У разматрању ових питања полази се од става да наметање правде споља онемогућава или</p>	5

		отежава грађанима да увиде моралну исправност одлука.	
13	Члан 33. тачка 9.	<p>Ристић, Л. (2007). Вриједности као конститутивни елемент друштва. У књизи: <i>Систем вриједности младих у посллијератном друштву у Босни и Херцеговини</i> (стр. 53-63). Бања Лука: Институт за филозофију и друштвена истраживања.</p> <p>Овај рад настао је као теоријски прилог за истраживачки пројекат <i>Систем вриједности младих у посллијератном друштву у Босни и Херцеговини</i>. У првом дијелу рада расправља се о општим питањима вриједности и вредновања, те о појмовном одређењу вриједности. Аутор сматра да између социјалне стварности и вриједносног система једне заједнице могу постојати следећи модели односа: вриједносни систем може да буде релативно независан и аутономан у односу на социјалну стварност заједнице; вриједносни систем може да буде структуриран, стабилан, споро промјенљив, а социјална ситуација често промјенљива; вриједносни систем може да буде нестабилан, промјенљив у зависности од промјенљивости социјалне стварности; вриједносни систем може да буде релативно јединствен и у оним социјалним ситуацијама које су мање јединствене.</p> <p>Ови модели односа између вриједносног система и социјалне стварности различито утичу на процес интеграције и дезинтеграције унутар друштвеног система. Наравно, аутора интересује само однос између социјалне стварности и система вриједности код младих. Ако се у овој популацији на фундаменталне вриједности различито гледа (нпр. различито гледа на националну равноправност, једнакост, законитост, уставност итд.) онда нема стабилизованог фундаменталног интегративног система вриједности. Тамо гдје нема система, нема ни јединства а то значи да ту нема ни интеграције активности и утицаја. Активности и утицаји у таквим ситуацијама су дезинтегрисани. Међутим, овој анализи претходи тестирање претпоставке да постоји систем вриједности младих и да је доминантна вриједност друштвено ангажовање за промјене. Уколико се не потврди постојање система вриједности, тада ће се друштвена ангажованост разматрати у склопу латентне вриједносне структуре. Аутор је за ово истраживање предложио да основна хипотеза гласи:</p> <p>Друштвена ангажованост младих зависи од вриједносног система уопште, посебно од оног који вреднује друштвену улогу младих. Ако вриједносни систем младих високо вреднује друштвену ангажованост, повећаће се степен њихове друштвене ангажованости.</p> <p>За тестирање ове хипотезе предложени се следећи истраживачки задаци: испитати на којој се лествици вриједносне скале налази друштвена ангажованост младих; које класно-социјалне групације се налазе испод а које изнад лествице вриједносне скале; које су претпоставке промовисања ангажовања младих на више скале вриједносног система.</p>	8
14	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Л. (2007). Култура као чинилац модернизације. У зборнику: <i>Култура и образовање</i> (књига 7, том I стр. 397-408). Бања Лука: Филозофски факултет.</p> <p>Процес уласка у модернизацију треба схватити као историјску нужност. Она је донијела значајне предности у односу на традиционална друштва. Побољшани су материјалну услови живота и омогућен развој индивидуалности. Интеграциони друштвени процеси у нашем времену попримили су такав интензитет да се све више говори о процесу настајања јединственог планетарног друштва. Расправа о овим питањима је, прије свега, расправа о глобализацији, а то нас обавезује да прво одредимо шта ћемо подразумевати под глобализацијом. Култура је неминовна саставница процеса глобализације. Међутим, она је добрим</p>	6

		<p>дијелом потиснута техничком, економском и војном димензијом тог процеса. Темељ културе будућег друштва је иновативно знање, демократија и бољи квалитет живота. У том смислу култура је основа развоја.</p> <p>Култура као чинилац модернизације испољава се у смислу подизања нивоа модернизације и њеног оплемењавања. Виши квалитет модернизације култура омогућава интегрисањем знања и тако не допушта њено свођење само на технички раст. С друге стране, култура повезује традицију и модернитет. У таквим условима модернизација се уклапа у конкретну друштвено-историјску цјелину и успјешно је преображава. Дакле, није могуће говорити о култури као чиниоцу модернизације без фокусирања пажње на традицију као битног дијела сваке културе. Човјек је традиционално детерминисан јер ниједна генерација не започиње изнова проналазити него наслеђује материјалне и духовне производе претходне генерације. Понекада се значај традиције пренаглашава па се она узима као синоним културе. Наравно, традиција је само дио културе. Култура не садржи само створене вриједности прошлих генерација, него и нове проналаске. Када би се култура поистовијетила са традицијом била би кочница модернизацији.</p>	
15	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Ј. (2008). Глобализација и друштвена структура. У зборнику: <i>Сто двадесет пет година образовања и Босни и Херцеговини</i> (књига 2/2 стр. 279-289). Пале: Филозофски факултет.</p> <p>У овом раду аутор разматра утицај процеса глобализације на друштвену структуру. Глобализацију схвата као процес хомогенизације на планетарном нивоу, а у постмодерном стању посебно информативне технологије. Истовремено то је процес формирања колективне свијести о свијету као цјелини.</p> <p>Високоразвијена технологија је моторна снага процеса глобализације. Међутим, модерна технологија није друштвено неутрална. Она утиче на друштвене вриједности и друштвено структурирање. Аутор у оквиру анализе процеса настајања планетарног друштва указује на основне карактеристике друштвене структуре које се испољавају у свим друштвима, без обзира на њихове специфичности. У центру пажње је класно-слојна структура друштва. Дакле, глобализација утиче на промјене класно-слојне структуре савременог свијета. До сада се говорило о пирамидалној слици свјетске класно-слојне структуре. Она подразумијева уски горњи слој и широку масовну базу. Ристић се критички позива на Хугвелта који сматра да свјетска друштвена структура има облик три реда концентричних кругова који пресијецају националне границе, а представљају елитне, средње и маргинализоване слојеве. Дакле, постоји свјетска глобална елита, свјетска средња класа и свјетска сиротиња. Ова слика свјетске друштвене структуре заиста није спорна. Међутим, она ни по чему не потиरे слику пирамидалне свјетске структуре, него само допуњује њено објашњење. Боље се уочава степен повезаности по свјетској хоризонтали. У свјетској друштвеној структури највише и најбрже се повезује свјетска елита, знатно мање средњи слојеви, а најмање свјетска сиротиња. На крају рада аутор посебан осврт дат је за постсоцијалистичка друштва.</p>	6
16	Члан 33. тачка 12.	<p>Ристић, Ј. (2008). Теоријско-методолошки приступ у истраживању друштвених промјена. <i>Значења бр. 63</i>, стр. 33-45.</p> <p>У овом раду аутор разматра Поперов теоријско-методолошки приступ истраживању друштвених промјена. Поперов став према начину и карактеру друштвених промјена је једно од најчешће разматраних и оспораваних становишта. Његове идеје о друштвеним промјенама најбоље су изразиле његов основни методолошки приступ науци, али и његов став према грађанском свијету данашњице. Попер покушава да испита примјену критичких и рационалних метода науке на проблеме</p>	5

		<p><i>отвореног друштва</i>, а један од кључних проблема односи се на начела демократске друштвене реконструкције. Та начела означава <i>друштвеним инжењерингом корак по корак</i> (piecemeal social engineering), која су супротност <i>утопијском друштвеном инжењерингу</i>. Попер сматра да ће се тим путем уклонити неке препреке рационалном приступу проблемима реконструкције друштва. То чини тако што се критикује схватања која су одговорна за распрострањеност предрасуде о немогућности демократске реформе. Најважнија разлика између утопијског и поступног изграђивања друштва огледа се у могућности примјене метода покушаја и грешке. Попер сматра да поступни метод представља истински научни метод у сфери друштва зато што омогућује да учимо на властитим грешкама. Ако желимо да уведемо научни метод у проучавање и изграђивање друштва, онда су потребни критички став према резултатима које постижемо и јасна представа да су нужни не само покушаји већ и грешке. Ми се морамо научити да очекујемо могуће грешке, и да свјесно трагамо за њима. Људима је својствена слабост да хоће увијек да буду у праву. Ова слабост је нарочито присутна код политичара.</p> <p>Аутор сматра да се Поперу може упутити низ примједби. Прва примједба је да се помоћу оваквог метода могу постићи само мале промјене и прилагођавања. Даље, помоћу оваквог метода можемо се бавити само једним дијелом друштвеног живота који реформишемо, док у исто вријеме највећи дио друштвене цјелине остаје нетакнут и непромијењен. Следећа примједба је да код Попера није довољно јасно полазно становиште којим се руководи друштвени градитељ. У овом Поперовом приступу преплићу се двије полазне идеје: идеја унапређења одговарајуће друштвене институције и идеја унапређења нашег разумијевања ове институције. Однос ове двије полазне идеје није довољно одређен. Али, очигледно је да су ове двије идеје узајамно повезане. Јер, дата друштвена институција не може бити ваљано унапређена ако не располажемо поузданим знањем о њеној структури, дјеловању и односу према другим друштвеним институцијама и околностима.</p>	
17	Члан 33. тачка 9.	<p>Ристић, Ј. (2008). Потребe, мобилност и учешиће младих у афирмацији омладинског рада у Републици Српској (емпиријски дио студије). У књизи: <i>Потребe, мобилност и учешиће младих у афирмацији омладинског рада и организовања у Републици Српској</i> (стр. 101-154). Бања Лука: Центар за друштвена кретања.</p> <p>У овом раду изложени су резултати емпиријског истраживања у оквиру пројекта <i>Потребe, мобилност и учешиће младих у афирмацији омладинског рада у Републици Српској</i>, који је финансирало Министарство младих, породице и спорта Владе Републике Српске. Аутор полази од става да појединац свој однос према друштвеној ситуацији изграђује на основу прихваћених вриједности. Најбитнији фактор који у нашем друштву утиче на живот и формирање вриједности је процес транзиције. Основно обилежје наших транзиционих процеса је наглашена присутност разних врста дисфункционалних конфликта. Таквом стању битно доприноси чињеница да је систем вриједности претходног друштва доживио деструкцију, а није изграђен нови који би био дјелотворан, развојан и подстицајан. У вези с тим испитивана је вриједносна хијерархија младих. Потом је испитивана перцепција о брзини промјена које су се одвијале у блиској прошлости, задовољство постојећим стањем и потребе промјена. У фокусу пажње су ставови о важности реформе правосуђа, образовања, економије, здравства, социјалног осигурања и пензионог осигурања. Испитаници се слажу да су све наведене реформе важне за друштвени развој, а на првом мјесту је економска реформа. Такође су битна питања у овом разматрању била: однос младих према образовању, информисаност младих о семинари-</p>	8

		ма, камповима и студентској размјени. Испитивани су и ставови о најбитнијим институцијама за младе, а посебна пажња посвећена је развоју омладинског савјета. У завршном дијелу разматрана је подршка локалним омладинским организацијама.	
18	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Ј. (2008). Међуслојни односи у етнички нехомогеним друштвима. <i>Социолошки годишњак бр. 3</i>, стр. 143-157.</p> <p>У овом раду разматрају се различити друштвени положаји етничких заједница на љествици друштвене слојевитости. Уколико се јасно разликују владајућа и потчињена етничка заједница тада владајућа заједница држи несразмјерно велики дио виших друштвених положаја. С друге стране потчињена заједница несразмјерно је везана за велики дио нижих друштвених положаја. Основни извори стратификације етничких заједница су дистрибуција друштвене моћи, процеси надметања између етничких заједница и појава етноцентризма.</p> <p>У раду се разматрају и разлике између етничких заједница које се не заснивају на појавама друштвене неједнакости. То су друштвене разлике између етничких заједница које изазивају хоризонталну диференцијацију. За разлику од вертикалне диференцијације међу етничким заједницама, хоризонтална диференцијација означена је као интегративна диференцијација.</p>	6
19	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Ј. (2008). Сарадња Русије и Балкана као отпор глобализацији насиља. У зборнику: <i>Русија и Балкан: Питања безбедности и сарадње</i> (стр. 87-102). Београд: Институт за политичке студије.</p> <p>Аутор у првом дијелу рада фокусира пажњу на полазне тврдње и изводи закључак да се Балкан у садашњем времену налази у стању „замрзнутог рата“. У том контексту Русија се посматра као фактор сарадње. Значај ове сарадње процјењује се са гледишта могућности отпора глобализацији насиља. Отпори глобализацији насиља су многобројни и разноврсни. Пошто се фрагментација користи за доминацију глобалних размјера, разумљиво је да неке интеграције имају функцију отпора насиљу глобалних размјера. То важи за идеју о словенском заједништву, која појачава значај Русије на Балкану, као и у цијелој Европи. Наглашава се да постоје и схватања да је боље утемељена идеја о заједништву православних Словена.</p> <p>У завршном дијелу рада пажња се фокусира на спољну политику Русије према балканским државама. Принципи на којима се заснива ова политика су у супротности према постојећој глобализацији насиља. Спољна политика Русије на Балкану уклапа се у контекст стварања стабилног система европске безбједности, на бази принципа међународног права. Дакле, Русија се определијелила за отпор глобализацији насиља. Природно је да у таквој ситуацији мали народи, који немају довољну моћ, добијају ослонац за свој отпор.</p>	6
20	Члан 33. тачка 11.	<p>Ристић, Ј. (2008). Друштвени активизам младих. <i>Годишњак за социологију бр. 4</i>, стр. 107-122.</p> <p>У раду су приказани резултати истраживања проведеног на узорку младих у Босни и Херцеговини, десет година након овдашњег рата. Истраживаче је интересовало које вриједности млади данас прихватају, са којим вриједностима се идентификују, те које су им идеје водиле. Када је ријеч о односу младих према личном статусу и друштвеном ангажовању, видљив је релативно позитиван однос према самоангажовању, али не и према друштвеном ангажовању. Јер, добар дио младих показује према друштвеном ангажовању озбиљну резерву и сумњу да се кроз такав активитет може нешто битно промијенити у друштву. Дакле, пасивизам је врло присутан у свијести младих и у њиховим вриједносним оријентацијама. Занимљиво је да ова генерална чињеница није у битној зависности од вриједносних приоритета</p>	8

		<p>младих нити од социодемографских карактеристика испитаника. У цјелини гледано млади испољавају општи активизам слабог интензитета и друштвени пасивизам. Резултати истраживања указују да постоје разлози за постављање хипотезе о присуству научног неактивизма код младих.</p>	
21	Члан 33. тачка 9.	<p>Ристић, Ј. (2008). <i>Образовање и запошљавање омладине</i>, У зборнику: <i>Образовање и запошљавање у Републици Српској</i> (стр. 47-60). Пале: Социолошко друштво Републике Српске.</p> <p>У овом раду аутор схвата образовање као друштвени процес у којем млади чланови друштвене заједнице стичу знања и умијећа која су значајна за њихову дјелатност као одраслих. Дакле, када се говори о образовању мисли се, прије свега, на чланове друштвене заједнице који се припремају за укључивање у сферу рада. У друштвима прије настанка модернизације укључивање појединаца у сферу рада дешава се у дјетињству, пошто није било дугогодишњег школовања. У модерном друштву укљученост у образовни процес може трајати до тридесетих година живота, а та граница стално се продужава и има тенденцију „доживотног образовања“. образовање игра кључну улогу у развоју друштва. Зато улагање у образовање постаје једна од најисплативијих инвестиција. Проблеми настају ако образовање није прилагођено потребама друштва, ако продукује кадрове који нису дорасли савременим потребама друштва. У Републици Српској су очигледно потребне промјене у сфери образовања, јер постоје диспропорције у односима тржишта рада и система образовања. образовању је потребно приступити као процесу стварања људског капитала. Кључно питање постају промјене у избору занимања које нуди образовни систем. То питање намеће хиперпродукција занимања која су сувишна на тржишту рада, а друга потребна занимања послодавци не могу наћи на тржишту. Дакле, потребно је да се образовање третира као процес стварања „људског капитала“, који је један од најзначајнијих друштвених ресурса.</p>	8
22	Члан 33. тачка 13.	<p>Ристић, Ј. (2008). <i>Савремено друштво и глобализам</i> (уводно излагање на научном скупу). У зборнику: <i>Наука и савремени друштвени процеси</i> (књига 8, том II стр. 9-23) Бања Лука: Филозофски факултет.</p> <p>У овом раду аутор разматра глобализам као нову идеологију. У ширем смислу глобализам се схвата као идеологија доминације свјетских сила. Међутим, глобализам је облик идеологије који прије свега одговара интересима менаџерског слоја у глобалним корпорацијама. Овај друштвени слој може се сматрати као основни носилац идеологије глобализма. Слој професионалних менаџера глобалних корпорација регрутује се из различитих слојева и продубљује одвојеност функција власништва и управљања. Међутим, та одвојеност никада није потпуна. Наиме, један број менаџера регрутује се из капиталистичке класе, а многи од оних који не потичу из капиталистичке класе брзо постају капиталисти, захваљујући свом управљачком положају. Дакле, друштвени положај професионалних менаџера свјетских корпорација условљава специфичности идеолошке свијести. У том смислу могуће је издвојити појам глобализма као облика идеолошке свијести.</p> <p>Идеологија глобализма захвата и друштва постсоцијалистичке транзиције. Развија се свијест да ће са процесима глобализације највише профитирати друштва са најнижим степеном развоја. Ширењем идеологије глобализма успоставља се контрола над вриједностима које утичу како ће људи живјети. Међутим, ако је циљ развојне политике ублажавање сиромаштва онда идеологија глобализма има катастрофалне посљедице. Ова анализа доводи до закључка да је неминован отпор доминацији планетарних размјера. Отпор није ни привремен ни маргиналан. Међутим, у садашњој ситуацији присутно је и прихвата-</p>	10

		ње постојећег стања, а то показује да идеологија глобализма има знатан утицај на свијест људи.	
23	Члан 33. тачка 9.	<p>Ристић, Ј. (2009). Млади и вриједности у локалној заједници, У зборнику: <i>Млади и вриједности у локалној заједници (Бањој Луци)</i> (стр. 52-126). Бања Лука: Институт за филозофију и друштвена истраживања.</p> <p>У овом раду разматрају се резултати истраживања вриједности младих у локалној заједници. Полази се од тврдње да ће бивше социјалистичко друштво бити дужи период у дубокој кризи, те да ће се то одразити на систем вриједности младих. Кључна питања расправе о вриједностима младих у локалној заједници везана су за њихов положај у друштву, а прије свега за њихове материјалне могућности. Млади су погођени стањем у коме је незапосленост попримила хронични карактер. Начин становања представља такође битан фактор положаја младих у друштву, а посебно фактор по коме се може мјерити самосталност младих. Школска спрема испитаника даје добру слику о потенцијалима младих. Истраживање је показало да постоји висок степен друштвене покретљивости каналом образовања. Највећи број испитаника потиче из породица чије је образовање ниже од степена образовања за који се они школују. Дакле, млади су с обзиром на постојећи степен свог образовања остварили претпоставке за позитивну друштвену покретљивост.</p> <p>Истраживано је како се млади односе према два супротстављена система: добробити за друге и добробити за себе. Код младих је изражен став да човјек треба радити подједнако за себе и за групу којој припада. Међутим, када се пореде подаци само за лични и групни интерес види се да је лични интерес наглашен много више него интерес групе. Резултати истраживања указују на спремност младих да воде бригу о својој афирмацији и о трагању за властитим простором дјеловања. Ријеч је о нешто наглашенијем испољавању индивидуализма. Осим тога показало се да они највише цијене слободу, затим праведност, хуманост, одговорност и истинољубивост, а на крају ранг листе је друштвена ангажованост. Ови резултати истраживања указују да постоје разлози да се постави хипотеза о присуству научног неактивизма код младих. Али, када је у питању визија будућности млади нису запали у песимизам.</p> <p>У посљедњем дијелу истраживања аутор је пошао од става да је неодржива теза о застарјелости и истрошености категорије нација. Ова претпоставка је потврђена у истраживању, а то свакако указује на присутност процеса националне хомогенизације. Ово питање повезано је са положајем религије у друштву. Некад доминантна нерелигиозна оријентација преокренула се у претежно религиозну. Испољавање религијских осјећања постало је облик друштвено пожељног понашања. Дакле, из презентованих резултата види се да код испитаника доминира позитиван однос према религији. У сваком случају религија је у нашим условима основа за грађење националног идентитета, а национални идентитет је основа за социјални идентитет.</p>	8
24	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Ј. (2009). Масовни медији и друштвене промјене, У зборнику: <i>Наука, култура и идеологија</i> (књига 9, том II стр. 7-14). Бања Лука: Филозофски факултет.</p> <p>У овом раду разматра се теоријско-методолошки концепт о масовним медијима као независној варијабли друштвених промјена. Масовни медији могу узроковати друштвене промјене, могу потпомагати друштвене промјене, могу оснаживати постојеће стање и тако спречавати промјене. Наравно, масовни медији ефикасно дјелују у сарадњи са другим факторима друштвених промјена. Зато је увијек упитан однос масовних медија и друштвених промјена. Ипак, неоспорно је да су медији један од чинилаца који обликују свијест. На досадашњим саз-</p>	6

		<p>нањима могућа су теоријски утемељена истраживања. Истраживањем односа између медија и друштвених промјена може се сматрати свако које обухвата ефекте у когнитивној (сазнајној) и афективној (осјећајној) сфери. У тим сферама најлакше је регистровати ефекте. Врло често се организују кампање на медијима које су усмјерене на друштвене промјене. Ефекти тих промјена могу бити згодан предмет научног истраживања, односно истраживања утицаја медија на друштвене промјене. Овдје се могу провјеравати узрочно-последични односи између кампање (порука посредованих медијима) као независне варијабле и индивидуалних и групних промјена као зависне варијабле. Наравно, успјех кампање је увијек проблематичан када су циљ друштвене промјене. Овдје се требају мијењати формиране представе (ставови, морални стандарди). При томе увијек постоји тешкоћа да се раздвоје ефекти других фактора укључених у тај процес. Још више, не утичу медији на друштвене промјене само кампањама. Они врше утицај цјелокупном својом дјелатношћу. Зато је изузетно сложено истраживање утицаја медија са њиховом цјеловитом дјелатношћу.</p>	
25	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Л. (2010). Јединство наука и методолошки редуccionизам. У зборнику: <i>Интердисциплинарност и јединство савремене науке</i> (књига 4/2 стр. 169-179). Пале: Филозофски факултет.</p> <p>У овом раду аутор трага за аргументима против могућности уједињења науке на плану редуccionије и против стриктног јединства на било којој основи. Заступа се теза да је могуће релативно јединство уз постојање различитости. Покрети ка јединству свих наука почивају на онтолошкој и методолошкој основи. Уједињење наука на онтолошкој основи репрезентује физикализам. Покрет ка јединству науке на методолошкој основи не иде даље од научно легитимне тежње за формулисањем што једноставнијих и што општијих закона.</p> <p>Научном јединству тежи се интердисциплинарним приступом сазнању. Интердисциплинарност се актуелизује када је пренаглашена посебност наука. Међутим, овај приступ не даје резултате ако се запоставља општост као конститутивни принцип научног сазнања. Посљедице запостављања општости су губљење теоријске перспективе и емпиристичко усмјеравање истраживачког процеса на издвојене дијелове стварности. У одсуству разматрања односа дијелова нису сазнатљиви ни дијелови.</p>	6
26	Члан 33. тачка 9.	<p>Ристић, Л. (2010). Начин истраживања превенције и сузбијања алкохолизма и наркоманије код младих. У књизи: <i>Алкохолизам и наркоманија код младих</i> (стр. 41-51). Бања Лука: Филозофски факултет.</p> <p>У овом раду аутор је изложио методолошки концепт за истраживање алкохолизма и наркоманије код младих. Рад је састављен од следећих дијелова: предмет истраживања, циљеви истраживања, начин истраживања и узорак истраживања. Прелиминарно одређење предмета нашег истраживања је превенција и сузбијање алкохолизма и наркоманије код младих. Његове димензије садржаја су: 1) Испитати преваленцију алкохолизма и наркоманије у односу на: различите друштвене средине (село-град); социоекономске варијабле; разлоге конзумирања у различитим срединама; утицај културних и групних фактора на конзумирање алкохола и дрога у различитим срединама; разлоге који утичу на појединце да конзумирају алкохол и дроге; учесталост алкохолизма и наркоманије у испитиваним срединама; сучељавање са посљедицама конзумирања алкохола и дроге и поред знања о његовој штетности; ставове одређених средина о појединцима који конзумирају алкохол и дроге. 2) Испитати могућности превентивног дјеловања у односу на: ставове друштвене заједнице према алкохоличарима и наркоманима; ставове о значају и улози васпитања младих у спречавању алкохолизма и наркоманије; ставове о помоћи институција у превен-</p>	8

		<p>цији алкохолизма и наркоманије; перцепцију односа друштвене средине према понашању алкохоличара и наркомана; начин прихватања лијечених алкохоличара и наркомана у локалној заједници; ставове о условима од којих зависи успјешност превенције алкохоличара и наркомана. Прикупљање података врши се испитивањем путем писменог комуницирања. Користи се анкета као техника истраживања (приказана је у прилогу). Подаци о укупној популацији младих коришћени су из документације Републичког завода за статистику Републике Српске „Процјена становништва РС 1996-2015. година“. Планирано је прикупљање података за узорак од 700 испитаника. Обрада података планирана је примјеном статистичких процедура у оквиру статистичког програма SPSS.</p>	
27	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Ј. (2010). Теоријско-методолошки оквир за истраживање црног тржишта рада. У књизи: <i>Незапосленост и црно тржиште рада</i> (стр. 22-39). Бања Лука: Центар за друштвена кретања.</p> <p>Овај теоријско-методолошки оквир је основа за утврђивање узорка, појавних облика, мјеста настанка и процјене обима сиве економије у Републици Српској. Његов садржај представља осврт на: појам сиве економије, позитивне и негативне стране сиве економије, метод мјерења сиве економије, размјере сиве економије, облике рада у сивој економији и методе сузбијања сиве економије. Проблем незапослености постао је, тврди аутор, кључни друштвени проблем. У таквој ситуацији цвјета црно тржиште рада. Рад на црно постаје један од битних начина да незапослена лица рјешавају егзистенцијалне проблеме. Црно тржиште рада не може се избјећи у друштву сталног раста сиве економије. Лица која прихватају послове на црно чине то из разних разлога, а прије свега зато што то представља једини начин обезбјеђивања средстава за живот. Дјеловање сиве економије је под утицајем вјероватноће откривања, вјероватноће кажњавања, ризика и изводљивости саме активности. С друге стране, познато је да и социокултурне норме имају снажан утицај на економску дјелатност. Друштво са својим доминантним вриједностима, нормама и санкцијама може да подстиче или спречава сиву економију. Тако се истиче да сива економија најчешће израста у условима традиционализма. Према томе, проблеми сиве економије, посебно црног тржишта рада, веома су комплексни, што указује на потребу континуираног истраживања.</p>	6
28	Члан 33. тачка 9.	<p>Ристић, Ј. (2010). Теоријско-методолошки приступ за истраживање утицаја глобализације на друштва у транзицији. У књизи: <i>Реперкусије глобализације на друштва у транзицији</i> (стр. 32-67). Бања Лука: Центар за друштвена кретања.</p> <p>У овом раду аутор полази од потребе да се истражују утицаји процеса глобализације на друштва у транзицији. Рад је настао као теоријско-методолошки приступ за истраживачки пројект <i>Реперкусије глобализације на друштва у транзицији</i>. Полазиште за ово разматрање је тврдња да високоразвијена технологија представља моторну снагу процеса глобализације. Међутим, ниједна технологија није друштвено неутрална. Она утиче на друштвене вриједности, начин живота и друштвено структурирање. Оно што је по ауторовом мишљењу најбитније јесте да технологија садржи потенцијале за политички утицај. У том смислу, аутор сматра да је у истраживањима битно да се полази од класно-слојне структуре на планетарном нивоу. Свјетска капиталистичка класа има улогу експлоататора на планетарном плану и то је једна од димензија друштвене неједнакости. Аутор сматра да у теоријским и емпиријским истраживањима треба имати у виду да је та димензија друштвене неједнакости неједнако распоређена на појединачна друштва. У том смислу је специфичан положај постсоцијалистичких друштва. За ова друштва битно је сазнање да интернационализација капи-</p>	8

		<p>тала путем глобалних корпорација створа посебан слој људи, који њима управљају. Они развијају и своју идеологију, чија је основна идеја глобална ефикасност. Идеологија глобализма очигледно захвата и друштва постсоцијалистичке транзиције. Зато је у овим друштвима потребно доћи до сазнања која су то поља неопходног укључивања у глобализацију а која су поља неопходног отпора њеним негативним учинцима. У постсоцијалистичким друштвима најактуелније питање је како се прилагодити глобализацији а при томе не запасти у потпуну потчињеност.</p>	
29	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Л. (2010). Научни потенцијал и друштвене реформе. У зборнику: <i>Научна и духовна утемељеност друштвених реформи</i> (књига 10, стр. 605-617). Бања Лука: Филозофски факултет.</p> <p>У овом раду разматра се теоријски концепт о научном потенцијалу као независној варијабли друштвених реформи. У првом дијелу образлаже се категоријално-појмовни систем. Потом се разматра развој научног сазнања под утицајем иманентних научних потреба, као и производно-техничких потреба. Полазиште за анализу је хипотетички став да без реформе научне дјелатности није могуће повећати научни потенцијал, како би он био дјелотворан у друштвеним реформама.</p> <p>Основне карактеристике наше научне дјелатности су: мањак оспособљених научних институција и научних кадрова, низак ниво и неповољна структура извора финансирања, мала покретљивост научног кадра, ниска конкурентност научних радова, низак степен трансформације научних истраживања у иновације и производе, веома оскудни статистички подаци о научној дјелатности.</p>	6
30	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Л. (2010). Теоријско-хипотетички оквир за истраживање политичке социјализације младих. <i>Социолошки годишњак бр. 5</i>, стр. 101-117.</p> <p>У првом дијелу рада аутор излаже теоријско одређење феномена младих и политичке социјализације. Потом указује да су се развили разни теоријски приступи за истраживање политичке социјализације. Пажњу фокусира на приступе који су усмјерени на проучавање фактора који доприносе стабилности и одржавању политичког система. Посебно се наглашава значај односа политичке културе и социјализације, и у том контексту разматра генерацијска хипотеза и хипотеза животног циклуса, те њихов значај за истраживања проблема младих у транзиционим друштвима.</p> <p>У другом дијелу рада пажња се усмјерава на питање да ли је у нашем друштву на дјелу конституисање грађанина или превлађује поданички менталитет. Ова питања повезује са проблемима односа традиције и иновације. На крају рада износи се листа основних питања која су значајна за емпиријско истраживање политичке социјализације младих.</p>	6
31	Члан 33. тачка 15.	<p>Ристић, Л. (2011). Концептуални и методолошки проблеми истраживања незапослености и сиве економије у Републици Српској. У зборнику: <i>Актуелни тренутак незапослености у Републици Српској</i> (стр. 36-44). Бања Лука: Клуб интелектуалаца 123, Бања Лука; Европски дефендологија центар за научна, политичка, економска, социјална, безбједносна, социолошка и криминолошка истраживања.</p> <p>У овом раду аутор разматра концептуална и методолошка питања истраживања незапослености и сиве економије. Основни методолошки проблеми у истраживању незапослености везани су, прије свега, за категоријално-појмовни систем. Следећи проблем методолошке природе везан је за начин прикупљања података. Разматрају се два основна начина прикупљања података о незапосленим. Први се односи на евиденцију незапослених који су пријављени у Заводу за запошљавање, а други на периодично анкетање узорка радне снаге.</p>	6

		Посебно питање везано је за однос незапослености и сиве економије. Сива економија обично се представља као негативна појава. Међутим, са аспекта укупне економске активности сива економија није бескорисна. Позитивна страна сиве економије је раст укупне економске активности, повећање степена коришћења ресурса, раст запослености, смањивање социјалне противрјечности, побољшавање структуре понуде, повећавање прихода становништва, развој предузетничке иницијативе итд. Наравно, негативне стране сиве економије су много више изражене. Оне имају катастрофалне дугорочне посљедице по заједницу.	
32	Члан 33. тачка 22.	Уредник међународног научног часописа <i>Социолошки дискурс</i>	3
33	Укупан број бодова		243

4. Образовна дјелатност кандидата

1. Образовна дјелатност прије посљедњег избора:			
РБ	Категорија	НАСЛОВ РАДА	Број бодова
1	Члан 35. тачка 9.	Извођење наставе на Филозофском факултету у Бањој Луци из сљедећих предмета: 1. Методологија социолошких истраживања 2. Методологија журналистичких истраживања 3. Логика са методологијом	4
2	Члан 35. тачка 6.	Извођење наставе на Филозофском факултету у Палама из сљедећих предмета: 1. Општа методологија 2. Методологија социолошких истраживања	3
3	Члан 35. тачка 6.	Извођење наставе на Природно-математичком факултету у Бањој Луци из предмета: Филозофија и методологија науке	3
4	Члан 35. тачка 6.	Извођење наставе на Факултету за политичке и друштвене науке у Бањој Луци из предмета: Методологија друштвених наука	3
5	Члан 77. Закона о високом образовању	Остоја Барашин, <i>Социолошки аспекти савременог маркетинга</i> . Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци. Магистарски рад одбрањен 17.05.2004. (члан комисије за одбрану магистарског рада)	-
6	Укупан број бодова		13

2. Образовна дјелатност после посљедњег избора:			
РБ	Категорија	НАСЛОВ РАДА	Број бодова
1	Члан 35. тачка 3.	Куљић, Р., Ристић, Л. и Аврамовић, З. (2008). <i>Култура религија</i> . Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.	2
2	Члан 35. тачка 2.	Ковачевић, Б., Ристић, Л. и Кнежевић, М. (2009). <i>Социологија насеља</i> . Бања Лука: Народна универзитетска библиотека Републике Српске.	6
3	Члан 35. тачка 9.	Извођење наставе на Факултету политичких наука у Бањој Луци из сљедећих предмета: 1. Методологија социолошких истраживања 2. Методологија журналистичких истраживања 3. Методологија науке 4. Теорије и методе истраживања друштва	4

		5. Методологија са статистиком 6. Статистика у социолошким истраживањима 7. Методологија израде завршног рада	
4	Члан 35. тачка 6.	Извођење наставе на Филозофском факултету у Палама из предмета: 1. Методологија науке 2. Статистика у социологији 3. Социологија сазнања 4. Социологија насеља	3
5	Члан 35. тачка 7.	Биљана Милошевић, <i>Друштвене детерминанте девијантног понашања у мултиетничком друштву</i> . Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци. Менторство у изради докторске дисертације.	У току
6	Члан 35. тачка 7.	Душко Трнинић, <i>Културно-идеолошки аспекти глобализације</i> . Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци. Менторство у изради докторске дисертације.	У току
7	Члан 35. тачка 8.	Зоран Пејичић, <i>Утицај масовних медија на еколошку свијест</i> , Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци. Менторство у изради магистарског рада. Магистарски рад одбрањен 11.04.2008.	2
8	Члан 35. тачка 8.	Зора Малешевић, <i>Породично насиље и друштвена структура</i> . Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци. Менторство у изради магистарског рада. Магистарски рад одбрањен 03.07.2008.	2
9	Члан 35. тачка 8.	Зоран Бјелајац, <i>Трансформација српског села на подручју општине Мркоњић града</i> . Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци. Менторство у изради магистарског рада.	У току
10	Члан 35. тачка 8.	Анђела Купрешанин Вукелић, <i>Феномен вишка информација и масовни медији</i> . Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци. Менторство у изради магистарског рада.	У току
11	Члан 35. тачка 8.	Тања Мандић Ђокић, <i>Друштвене детерминанте квалитета живота жена са инвалидитетом</i> . Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци. Менторство у изради магистарског рада.	У току
12	Члан 35. тачка 8.	Ирина Ковачевић, <i>Култура, механицистичка парадигма и еколошка криза</i> . Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци. Менторство у изради магистарског рада.	У току
13		НАПОМЕНА: Кандидат је био члан комисије за одбрану четири докторске дисертације и десет магистарских радова. Комисија не наводи ове податке зато што за исте нису утврђени бодови у <i>Правилнику о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Бањој Луци</i> .	-
14	Укупан број бодова		19

5. Стручна дјелатност кандидата

1. Стручна дјелатност прије последњег избора:			
РБ	Категорија	НАСЛОВ РАДА	Број Бодова
1	Члан 36. тачка 7.	Ристић, Л. (1977). Генетички структурализам. Специфичности и недостаци Голдманове филозофије и естетике. <i>Дух српске Усоре бр. 3-4</i> , стр. 241-247.	2
2	Члан 36. тачка 7.	Ристић, Л. (1997). Пацифизам и дефетизам. <i>Дух српске Усоре бр. 3-4</i> , стр. 185-193.	2
3	Члан 36. тачка 7.	Ристић, Л. (1977). Неформалне групе у радним организацијама. <i>Дух српске Усоре бр. 5</i> , стр. 182-192.	2
4	Члан 36. тачка 7.	Ристић, Л. (1997). Традиционалне вриједности. <i>Дух српске Усоре бр. 5</i> , стр. 223-237.	2
5	Члан 36. тачка 7.	Ристић, Л. (1988). Савременост прошлости. <i>Актуелности бр. 4-5</i> , стр. 121-123.	2

6	Члан 36. тачка 7.	Ристић, Л. (1988). Грађански рат и традиционалне вриједност. <i>Дух српске Усоре бр. 6-7</i> , стр. 101-103.	2
7	Члан 36. тачка 7.	Ристић, Л. (1999). Српско традиционално село. <i>Дух српске Усоре бр. 8</i> , стр. 46-57.	2
8	Члан 36. тачка 7.	Ристић, Л. (2000). Традиција и друштвена реконструкција у дјелу Цона Дјуија. <i>Дух српске Усоре, бр. 10</i> , стр. 123-131.	2
9	Члан 36. тачка 6.	Ристић, Л. (2003). Темељи морала и права. <i>Филозофски годишњак бр. 1</i> , стр. 521-525.	3
10	Члан 36. тачка 7.	Ристић, Л. (2004). Огледи о умјетности, <i>Словеса</i> , Књижевна задруга, Бања Лука.	2
11	Члан 36. тачка 6.	Ристић, Л. (2004). Еволуција појмова. <i>Филозофски годишњак бр. 2</i> , стр. 565-572.	3
12	Члан 36. тачка 5.	Члан истраживачког тима у научно-истраживачком пројекту: <i>Одговорност и спремност за дјеловање појединаца у Републици Српској</i> . Бања Лука: Nansen Dijalog Centar. Пројект завршен 2003.	4
13	Члан 36. тачка 5.	Руководилац истраживачког пројекта <i>Кодекс понашања изабраних званичника у општини Пале</i> . Пале: Скупштина општине Пале. Пројект завршен 2005.	4
14	Укупан број бодова		32

2. Стручна дјелатност послје последњег избора:			
РБ	Категорија	НАСЛОВ РАДА	Број Бодова
1	Члан 36. тачка 7.	Ристић, Л. (2005). Традиционално и савремено. <i>Значења бр. 52</i> , стр. 209-213.	2
2	Члан 36. тачка 2.	Ристић, Л. (2005). Друштвена криза и људски рад. У књизи: <i>Професор др Митар Миљановић</i> (стр. 35-54). Шабац: Заслон.	3
3	Члан 36. тачка 6.	Ристић, Л. (2005). Филозофија и остварење могућег. <i>Филозофски годишњак бр. 3</i> , стр. 471-478.	3
4	Члан 36. тачка 6.	Ристић, Л. (2006). Интеграција и личност у нашем времену. <i>Филозофски годишњак бр. 4</i> , стр. 475-490.	3
5	Члан 36. тачка 2.	Ристић, Л. (2007). Однос младих према личном статусу и друштвеном ангажовању. У књизи: <i>Систем вриједности младих у послјератном друштву у Босни и Херцеговини</i> (стр. 165-178). Бања Лука: Институт за филозофију и друштвена истраживања.	3
6	Члан 36. тачка 8.	Пејичић, З., Ристић, Л., Поповић-Пејичић, С. (2009). Улога масмедија у информисању и едуковању, У зборнику: <i>Трећи међународни конгрес „Екологија, здравље, рад, спорт“</i> (књига 2 стр. 79-82). Бања Лука: Удружење здравље за све.	2
7	Члан 36. тачка 8.	Пејичић, З., Ристић, Л., Поповић-Пејичић С. (2009). Медији као еколошки загађивачи, У зборнику: <i>Трећи међународни конгрес „Екологија, здравље, рад, спорт“</i> (књига 2 стр. 76-78). Бања Лука: Удружење здравље за све.	2
8	Члан 36. тачка 2.	Ристић, Л. (2009). Млади као развојни потенцијал Републике Српске, У књизи: <i>Млади као развојни потенцијал Републике Српске</i> (стр. 83-118). Бања Лука: Центар за друштвена кретања.	3
9	Члан 36. тачка 2.	Ристић, Л. (2009). Улога омладинских организација у рјешавању запошљавања младих. У књизи: <i>Подришка омладинским организацијама и рад на стандардизацији омладинског рада за убрзано рјешавање питања младих на територији Републике Српске</i> (стр. 91-142). Бања Лука: Центар за друштвена кретања.	3

10	Члан 36. тачка 2.	Ристић, Ј. (2010). Превенција и сузбијање алкохолизма код младих. У књизи: <i>Алкохолизам и наркоманија код младих</i> (стр. 52-81). Бања Лука: Филозофски факултет.	3
11	Члан 36. тачка 5.	Методолог у научно-истраживачком пројекту: Перспективе младих у Републици Српској. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Правни факултет. Пројект завршен 2006.	4
12	Члан 36. тачка 2.	Методолог у научно-истраживачком пројекту: <i>Перспективе младих у науци друштва у транзицији</i> . Социолошко друштво Републике Српске. Пројект завршен 2006.	4
13	Члан 36. тачка 2.	Члан истраживачког тима у научно-истраживачком пројекту: <i>Систем вриједности младих у послјератном друштву у Босни и Херцеговини</i> . Бања Лука: Институт за филозофију и друштвена истраживања. Пројект завршен 2007.	4
14	Члан 36. тачка 2.	Методолог у научно-истраживачком пројекту: <i>Потребе, мобилност и учешће младих у афирмацији омладинског рада и организовања у Републици Српској</i> . Бања Лука: Центар за друштвена кретања.	4
15	Члан 36. тачка 2.	Члан истраживачког тима у научно-истраживачком пројекту: <i>Образовање и запошљавање у Републици Српској</i> . Пале: Социолошко друштво Републике Српске. Пројект завршен 2008.	4
16	Члан 36. тачка 2.	Методолог у научно-истраживачком пројекту: <i>Млади и вриједности у локалној заједници (Бањој Луци)</i> . Бања Лука: Институт за филозофију и друштвена истраживања. Пројект завршен 2009.	4
17	Члан 36. тачка 2.	Методолог у научно-истраживачком пројекту: <i>Млади као развојни потенцијал Републици Српској</i> . Бања Лука: Центар за друштвена кретања. Пројект завршен 2009.	4
18	Члан 36. тачка 2.	Методолог у научно-истраживачком пројекту: <i>Подршка омладинским организацијама и рад на стандардизацији омладинског рада за убрзано рјешавање питања младих на територији Републике Српске</i> Бања Лука: Центар за друштвена кретања. Пројект завршен 2009.	4
19	Члан 36. тачка 2.	Руководилац научно-истраживачког пројекта: <i>Алкохолизам и наркоманија код младих</i> . Бања Лука: Филозофски факултет. Пројекат завршен 2010.	4
20	Члан 36. тачка 2.	Методолог у научно-истраживачком пројекту: <i>Незапосленост и црно тржиште рада</i> . Бања Лука: Центар за друштвена кретања. Пројект завршен 2010.	4
21	Члан 36. тачка 2.	Методолог у научно-истраживачком пројекту: <i>Реперкусије глобализације на друштва у транзицији</i> . Бања Лука: Центар за друштвена кретања. Пројект завршен 2010.	4
22		<p>Кандидат је имао успјешно остварену међународну сарадњу са другим универзитетима и релевантним институцијама у области високог образовања. Најинтензивнија сарадња била је са <i>Универзитетом у Нишу</i> учешћем у издавачкој дјелатности и међународним научним скуповима. Таква сарадња остварена је и са <i>Институтом за политичке науке</i> у Београду. У Русији: <i>Псковскиј государственный педагогический университет</i>, град Псков. Шира међународна сарадња у области образовне дјелатности остварена је кроз програм увођења наставног предмета <i>Култура религија</i> у средње школе у Босни и Херцеговини. <i>Goethe-Institut</i> је био научна институција са којим је одвијана вишегодишња сарадња. Организована је обука професора средњих школа, писање научних радова и уџбеника <i>Култура религија</i>.</p> <p>Кандидат има дугогодишњу сарадњу са <i>Универзитетом у Источном Сарајеву</i> у наставном процесу. Редовно учествује на научним скуповима, које организује Филозофски факултет, а који су међународни. Радови излагани на овим скуповима у цијелости су објављени.</p> <p><i>Комисија</i> ове податке не разрађује детаљно, зато што за исте нису утврђени бодови у <i>Правилнику о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Бањој Луци</i>. Осим тога овај облик дјелатности не односи се само на стручну дјелатност кандидата него и на научну дјелатност. Зато <i>Комисија</i>, на основу приложене документације, само изводи закључак да је кандидат имао успјешно остварену међународну</p>	

	сарадњу са другим универзитетима и релевантним институцијама у области високог образовања, а при томе није у могућности бодовну вриједност ове успјешне сарадње.	
23	Укупан број бодова	71

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

На основу изнијетих и образложених релевантних чињеница, анализе најзначајнијих радова и оцјене педагошке, научне и стручне активности кандидата, Комисија констатује следеће:

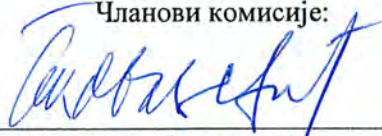
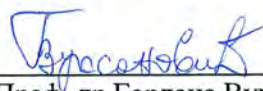
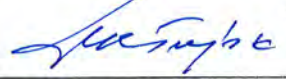
Ванредни професор др Лазо Ристић испуњава све услове, прописане чланом 77. Закона о високом образовању Републике Српске и чланом 131. Статута Универзитета у Бањој Луци, да се изабере у научно-наставно звање редовног професора, јер је провео један изборни период у звању ванредног професора, има објављене три ауторске књиге и три књиге као коаутор, двадесет седам научних радова у научним часописима и зборницима са рецензијом, био је ментор за два кандидата који су успјешно одбранили магистарски рад, те има успјешно остварену међународну сарадњу са другим универзитетима и релевантним институцијама у области високог образовања, све након избора за ванредног професора.

Ванредни професор др Лазо Ристић показао је способности за научно-истраживачки рад, наставни рад, опередијеленост за перманентно усавршавање, рад са младим колегама и одговорност на послу који обавља. Редовно је учествовао са рефератима на научним и стручним скуповима и доказао се у друштвеним активностима ван радног мјеста. На основу наведеног Комисија има част да Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука у Бањој Луци

ПРЕДЛОЖИ

да се проф. др Лазо Ристић изабере за наставника на ужој научној области
Методологија социјалних истраживања у звању редовног професора.

Бања Лука: 17.05. 2011. године

- Чланови комисије:
1.
/Проф. др Брачо Ковачевић, предсједник/
 2.
/Проф. др Гордана Вучковић, члан/
 3.
/Проф. др Буро Шушњић, члан/